

Bronnen:

- Quicksan Thorbeckegracht 19, Monumenten Advies Bureau 30 oktober 2019;
- HCO, Archief Openbare Werken (Gemeentearchief Zwolle), collectie bouwvergunningen.

Redengevende omschrijving Thorbeckegracht 19/20 - vm. fabrieksgebouw

Adres : Thorbeckegracht 19/20
 Ontwerp : J.H. de Herder
 Bouwjaar : 1940
 Bouwstijl : traditionalistisch, (invloed Delftse school)
 Kadastrale gegevens: gemeente Zwolle, sectie F, nummer 8438

Inleiding

De wederopbouwperiode is de periode waarin Zwolle zich, na de Tweede Wereldoorlog, verder ontwikkelde. De woningnood, ook wel als 'Volksvijand nummer 1' aangeduid, leidde tot de bouw van een groot aantal woningen, scholen, kerken en bedrijfsgebouwen. Groenvoorzieningen vormden een essentieel onderdeel van de nieuwe stedelijke wijken die zich kenmerken door een moderne stedenbouwkundige opzet, grootstedelijke bebouwing met veel gestapelde bouw en door een moderne architectuur. Dit vm fabrieksgebouw in de binnenstad is een bijzonder voorbeeld uit de periode 1940-1965.

Omschrijving

Voormalig fabrieksgebouw, in 1940 gebouwd in opdracht van de N.V. Handelsvereniging A.J. ten Doesschate uit Zwolle. Deze onderneming was gericht op kruiden, specerijen en farmaceutische artikelen. Vanaf 1930 werd de merknaam "De Peperbus" gebruikt en van 1966 tot op heden de merknaam 'Euroma'. Het pakhuis annex bedrijfsruimte, naar ontwerp van de Zwolse architect J.H. de Herder, is gebouwd in traditionalistische trant. Het in een beton- en ijzerconstructie opgezette gebouw had beneden onder meer een expeditieruimte en pakafdeling en op de eerste verdieping de afdeling specerij-malerij. Het pand staat in de aaneengesloten noordelijke wand van de Thorbeckegracht en is destijds gebouwd ter plaatse van twee afgebrande panden.

Het pand is gebouwd op een rechthoekige grondslag en heeft drie bouwlagen en een moderne, in 2004 toegevoegde, dakopbouw. De voorgevel is symmetrisch opgezet met vijf vensterassen en eindigt met een flauwe top met vlechtingen en deklijst. Het metselwerk is van quasi hand-vormsteen in kettingverband. De entreepartij ligt centraal en heeft natuurstenen dagkanten, nieuwe deuren, een luifel en een oculusvormig bovenlicht. Hierboven is een langgerekt rondboogvenster over twee bouwlagen met kunststenen omlijsting en een stalen roedenraam. Aan weerszijden zijn telkens twee vensters met strekken. In de bovenverdiepingen zijn nog oorspronkelijke stalen roedenramen aanwezig. De vensters beneden zijn naar onderen uitgebroken. In de topgevel zijn muurankers met het bouwjaar 1940 aanwezig. De achtergevel is op begane grondniveau uitgebroken, maar op verdiepingen nog aanwezig. Hier zijn nog vensters met stalen roedenramen aanwezig. Inwendig is de oorspronkelijke constructie met betonnen verdiepingvloeren op stalen onderlagen en kolommen van H-profielen herkenbaar. In het middendeel is een kelder met betondek. Achter de voorgevel ligt een trappenhuis met betonnen bordestrappen en stalen leuningen. Boven het schalmgat hangt een hijsbalk met takel. Het interieur is deels gewijzigd.

Omvang van de bescherming

De bescherming heeft betrekking op het gehele bouwvolume van het pand en richt zich op het casco, waaronder de gevels, bouwmuren en constructies. Het interieur en de dakopbouw uit 2004 maken geen deel uit van de bescherming.

Waardering

Object van algemeen belang voor de gemeente Zwolle vanwege zijn architectuur-, cultuurhistorische, stedenbouwkundige waarden en vanwege zijn zeldzaamheid en gaafheid.

- Het gebouw is architectonisch waardevol door zijn bijzondere vormgeving, detaillering en constructie en van belang als onderdeel van het oeuvre van architect J.H. de Herder.
- De voormalige fabriek heeft cultuurhistorische waarde vanwege het industriële verleden van dit gebied rond de Thorbeckegracht en in het bijzonder van de N.V. Handelsvereniging A.J. ten Doesschate.
- Het gebouw heeft stedenbouwkundige waarde als markant onderdeel van de karakteristieke historische gevelwand van de Thorbeckegracht.
- Het gebouw heeft een hoge zeldzaamheidswaarde als één van de weinige pakhuizen die in deze tijd zijn gebouwd en als één van de weinige utilitaire gebouwen die in 1940 zijn gerealiseerd in de historische binnenstad van Zwolle.
- Het gebouw heeft een vrij hoge mate van architectonische gaafheid in hoofdvorm, indeling en detaillering van met name de voorgevel.